

внутрішніх регулюючих потоків. Запропонований підхід до управління матеріально-фінансовими потоками має не тільки рекомендаційний характер, а й практичне значення, оскільки дозволяє поєднати цілі виробничих і фінансових служб підприємства, і, як наслідок, підвищити його організаційно-економічну стійкість.

Висновки. Стаття присвячена теоретичному обґрунтуванню, розробці методичних підходів та прикладних рекомендацій щодо ефективного управління матеріальними та фінансовими потоками підприємства на основі логістичного підходу.

На основі використання закономірностей відтворювальних процесів сформульовано логістичні визначення матеріального, фінансового потоку, запасу. Науково обґрунтовано використання принципів логістичного підходу в управлінні оборотним капіталом підприємства.

Література

1. *Тяпухин А.* Потоки логистические и не логистические // РИСК. – 2011. - №1. – С.15-21
2. *Бланк И.А.* Управление денежными потоками. – К.: Ника – Центр, Эльга, 2010. – 736 с.
3. *Баранець Г.В.* Аналіз та управління фінансовими потоками в логістичному циклі підприємства // Вісник Луцького державного технічного університету. Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. – Луцьк: ЛДТУ. – 2006. – Вип. №3 (12). – Ч. 2. – С. 6-15.

УДК 330.322

МОДЕЛЬ РОЗРОБКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Гайдай Г.Г.

Розглянуто розмаїття складу процесу розробки інвестиційної стратегії, запропоновано модель розробки інвестиційної стратегії автотранспортних підприємств.

Актуальність проблеми. В умовах ринкової конкуренції підприємству, щоб досягати поставлених цілей замало виробляти продукцію, необхідно планувати свою діяльність в подальшому, тобто розробляти систему довгострокових цілей. Саме тому на сучасному етапі господарювання доцільно розробляти стратегії підприємства, які забезпечать певний набір правил та дій підприємства в майбутньому. Стратегії розробляються на 3-5 років. До комплексу функціональних стратегій підприємства входить й інвестиційна стратегія, яка передбачає напрями здійснення інвестиційної діяльності для забезпечення реалізації загальної стратегії підприємства. Інвестиційні рішення, майже завжди є стратегічними та потребують моделювання, бо частіше всього передбачають довгострокові вкладення ресурсів.

Метою статті є дослідження розробки моделі інвестиційної стратегії для автотранспортного підприємства, її сутності та значення в плануванні; та аналіз важливості розробки інвестиційної стратегії для нього.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Формування напрямків інвестиційної діяльності з урахуванням перспективи являє собою процес розробки інвестиційної стратегії. Інвестиційна стратегія — система довгострокових цілей інвестиційної діяльності і вибір найбільш ефективних шляхів їхнього досягнення.

Окремі аспекти процесу формування інвестиційного портфеля досліджено в роботах як вітчизняних, так і зарубіжних авторів.

Серед російських вчених найбільш відомими є роботи з інвестиційного менеджменту Н.В. Сичової, Я.М. Мікіна, І.Т. Балабанова, Б.І. Альохіна та ін.

В Україні останні п'ять років (раніш інвестиційний менеджмент і портфельний менеджмент не мали практики через відсутність фондового ринку) питаннями інвестиційного і портфельного менеджменту займаються І.Т. Бланк, А.А. Пересада, Л.І. Нейкова, Д.М. Черваньов, А.Ф. Гойко, Г.М. Поддєрьогін, А.Г. Ахламов, А.В. Козаченко та ін.

Вже на початку 90-х рр. багато видатних економістів, у тому числі і Нобелівські лауреати В. Леонтьєв, К. Ерроу, Л. Клейн та ін., попереджали про необхідність врахування такої специфіки постсоціалістичних країн, у тому числі України, як гіпертрофована структура монополізованого виробництва, менталітет населення, три покоління якого прожили без приватної власності і т.п [1].

Виходячи з того, що темпи змін, які відбуваються в українській економіці потребують постійного коригування інвестиційної діяльності, як програми дій корпоративних структур,

зростання ролі інвестиційної стратегії, як важливого і самостійного елемента загальної стратегії вимагає постійного вивчення. До того ж велика ціна помилок при прийнятті рішень в управлінні корпоративними системами створює проблеми, для вирішення яких необхідна розробка методичних основ оцінки ефективності прийнятої інвестиційної стратегії.

Вихідною передумовою формування інвестиційної стратегії є базова стратегія економічного розвитку корпоративної структури (КС). Стосовно неї інвестиційна стратегія носить підпорядкований характер і повинна узгоджуватися з нею за цілями і етапами реалізації. Інвестиційна стратегія при цьому розглядається як один з головних факторів забезпечення ефективного розвитку КС відповідно до обраної нею загальної економічної стратегії. Розробка інвестиційної стратегії підприємства заснована на сучасній концепції «стратегічного менеджменту», що активно упродовжується з початку 70-х років в корпораціях США і більшості країн Західної Європи. Концепція стратегічного менеджменту відображає чітке стратегічне позиціонування організації (включаючи і інвестиційну її позицію), представлене в системі принципів і цілей його функціонування, механізмі взаємодії суб'єкта і об'єкту управління, характері взаємин між ними [2].

При ухваленні рішень широко використовується моделювання проблемних ситуацій. Моделювання – процес дослідження реальної системи, що включає побудову моделі, вивчення її властивостей і перенесення отриманих відомостей на модельовану систему. Модель – це деякий матеріальний або абстрактний об'єкт, що знаходиться в певній об'єктивній відповідності з досліджуванним об'єктом, несе про нього певну інформацію і здатний його заміщати на певних етапах пізнання.

При розробці рішень широко використовуються концептуальне моделювання, тобто попередній змістовний опис досліджуваного об'єкту, який не містить керованих змінних, грає допоміжну роль. Моделі мають вигляд схем, що відображають уявлення про те, які змінні найбільш істотні і як вони зв'язані між собою.

Виділяють наступні основні етапи побудови концептуальних моделей:

1. Змістовний опис модельованого об'єкту. Таке попереднє, наближене представлення об'єкту дослідження називається концептуальною моделлю. Цей етап є основою для подальшого формального опису об'єкту.

2. Формалізація операцій. На основі змістовного опису визначається і аналізується вихідна безліч характеристик об'єкту, виділяються найбільш істотні з них. Потім виділяють керовані і некеровані параметри, вводять символічні позначення. Визначається система обмежень, будується цільова функція моделі.

3. Перевірка адекватності моделі. За результатами перевірки моделі на адекватність приймається рішення про можливість її практичного використання або про проведення коректування.

4. Корегування моделі. На цьому етапі уточнюються наявні відомості про об'єкт і всі параметри побудованої моделі. Вносяться зміни в модель і знов виконується оцінка адекватності.

5. Оптимізація моделі. Суть оптимізації (поліпшення) моделей полягає в їх спрощенні при заданому рівні адекватності. У основі оптимізації лежить можливість перетворення моделей з однієї форми в іншу. Основними показниками, по яких можлива оптимізація моделі, є час і витрати засобів для проведення досліджень і ухвалення рішень за допомогою моделі [3]

Суть інвестиційного моделювання на автотранспортних підприємствах полягає в створенні цілісної системи підходів, методів і моделей, на основі якої конкретне підприємство, що здійснює свою діяльність в невизначених умовах зовнішнього середовища, може сформулювати оптимальну інвестиційну стратегію. Створення такої системи передбачає вирішення наступних основних завдань інвестиційного моделювання [4-9] (рис. 1.):

1 Виявлення цілей інвестиційної діяльності і побудова системи критеріїв, що оцінюють міру досягнення цих цілей.

2 Створення моделі зовнішнього середовища, що включає основні характеристики середовища, їх взаємозв'язок і можливі майбутні стани.

3 Розробка моделі узагальненого інвестиційного проекту, що описує основні характеристики проектів, їх взаємозв'язок, а також зв'язок із зовнішнім середовищем і з системою цільових критеріїв.

4 Розробка системи ранжирування і відбору проектів для інвестиційного портфеля підприємства в умовах ресурсних обмежень.

На основі вирішення цих завдань формується оптимальна інвестиційна стратегія автотранспортних підприємства, загальна модель якої представлена на рис. 1. Конкретна модель формування інвестиційної стратегії може мати різні форми. Найбільш наочною є матрична форма моделі. Розглянемо основні етапи, з яких складається процедура побудови матричної моделі.

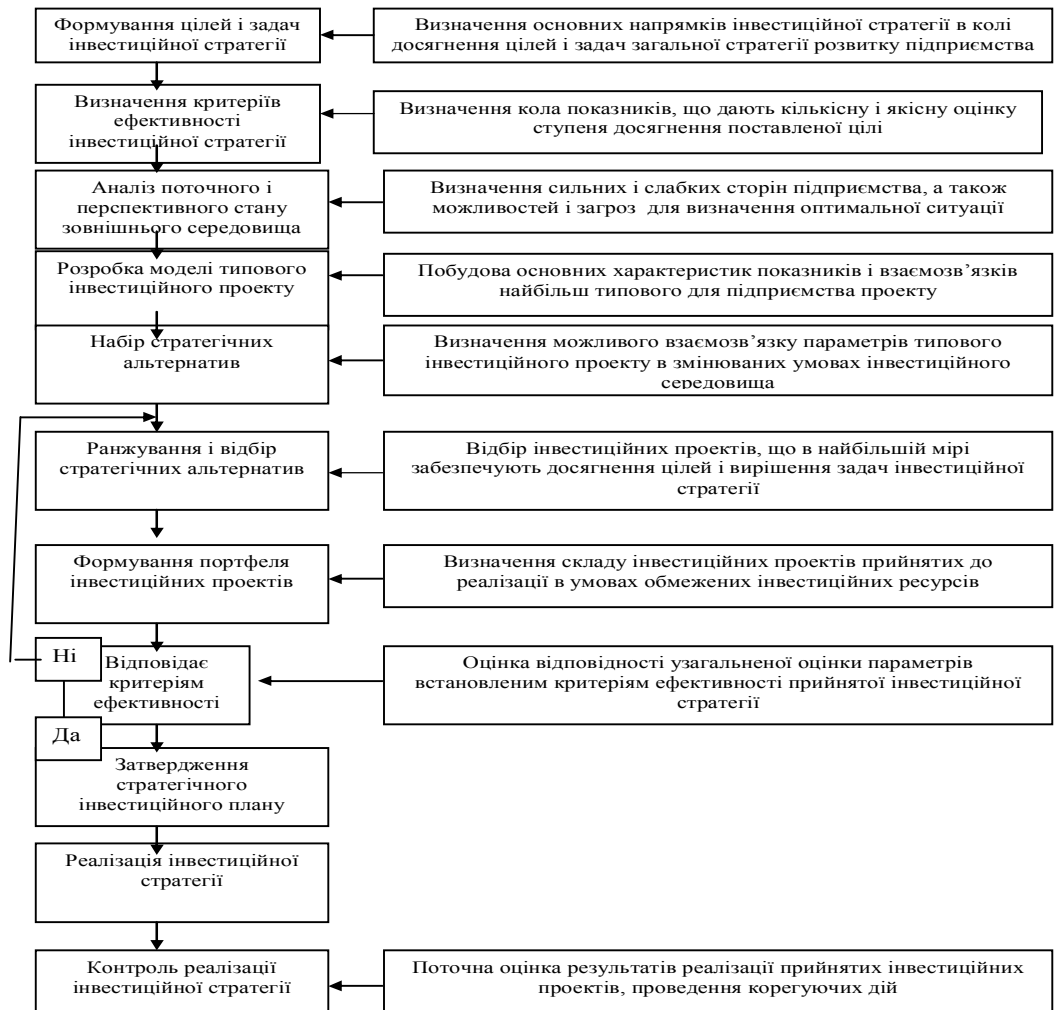

Рис. 1. Завдання інвестиційного моделювання.

На першому етапі будується вектор-прогноз вірогідних станів зовнішнього середовища.

На другому етапі будується вектор інвестиційних можливостей підприємства.

На початку цього етапу визначаються можливі напрями інвестиційної діяльності. Потім розробляються паралельні і альтернативні варіанти інвестиційних проектів по кожному напрямку. Після цього розраховуються характеристики кожного проекту, відкидаються свідомо неефективні проекти, а число альтернативних проектів зводиться до мінімуму.

Скорочення числа альтернатив передбачає використання процедур відбору найкращих проектів в рамках поставленого завдання при обмеженнях на фінансові, трудові, тимчасові та інші ресурси.

На третьому етапі будується матриця передбачуваних результатів реалізації проектів.

Результати реалізації проектів можуть оцінюватися або поодиночі, або по декількох критеріях ефективності. Як правило, при оцінці по декількох критеріях один з них є головним, а всі інші — допоміжними. На четвертому етапі проводиться аналіз доступних підприємству внутрішніх і зовнішніх інвестиційних ресурсів. З врахуванням цих обмежень здійснюється відбір проектів, сумарна ефективність яких з точки зору вибраної системи критеріїв оцінюється як максимальна.

Процес формування стратегічного плану інвестиційної діяльності ми розглядаємо як складне явище, що має багаторівневу структуру. Для правильного розуміння процесів, що відбуваються усередині даного явища, необхідно зробити спробу змодельовати закономірності, властиві йому, і на цій основі розробити модель прийняття і реалізації інвестиційного рішення.

При простоті, що здається, перша стадія інвестиційного проектування - пошук і вибір

інвестиційного рішення - викликає на практиці найбільші складнощі. Це пояснюється тим, що будь-яке інвестиційне рішення частенько зачіпає інтереси великого числа суб'єктів. При цьому загальновідомо, що успішне здійснення інвестиційного рішення можливе лише досягши балансу інтересів всіх причетних до цього рішення сторін.

Саме цими обставинами визначається особлива важливість і відповідальність пошуку і вибору інвестиційного рішення. Слід зазначити, що при розробці стратегії інвестиційної діяльності необхідно прийняти рішення: про обов'язкових інвестиціях; інвестиціях, направлених на зниження витрат підприємства; інвестиціях, направлених на розширення і оновлення матеріальної бази підприємства; на придбання фінансових активів (утворення стратегічних альянсів, поглинання підприємств). Окрім вказаних напрямів інвестиційної діяльності підприємств, особливе місце займають інвестиції по освоєнню нових послуг і ринків, а також з придбання нематеріальних активів (франчайзинг).

Тому для моделювання процесу ухвалення рішень при розробці стратегічного плану інвестиційної діяльності підприємств може бути використана імітаційна модель, в якій об'єднуються математичні і неформальні методи, тобто строгі способи формалізованих моделей з думками експертів.

Моделювання інвестиційної стратегії дозволяє оцінити вплив різних чинників інвестиційного середовища на кінцеві результати інвестиційної діяльності, проаналізувати різні варіанти вкладення засобів по комплексу показників і зробити обґрунтований вибір, який забезпечить розвиток автотранспортного підприємства в конкурентному середовищі.

Висновки. Таким чином, застосовуючи моделювання інвестиційної стратегії на автотранспортних підприємствах, можливо розробити реальний план залучення та використання інвестицій, що дасть можливість підприємству підвищити конкурентоспроможність.

Література

1. www.UaLib.com.ua
2. Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж. Инвестиции: пер. с англ. — М.: ИНФРА-М, 2003.
3. Локминов А. Н. Стратегический менеджмент: Учеб. Пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000.
4. Харламова Г.О. Оцінювання привабливості об'єктів інвестування // Актуальні проблеми економіки.-2008 .- № 9. С. 74-79
5. Боярко І.М. Оцінка інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання // Актуальні проблеми ЕКОНОМІКИ. - 2008 - № 7, с. 90-98
6. Брюховецька Н.Ю., О.В. Хасанова Оцінка інвестиційної привабливості підприємства: визначення недоліків деяких існуючих методик // Економіка промисловості. - 2009 - № 1, с. 110-117
7. Ситник Л.С., Барвенова Т.М. Підвищення інвестиційної привабливості підприємств в умовах світової фінансової кризи // Проблеми розвитку зовнішньоекономічних зв'язків і залучення іноземних інвестицій: регіональний аспект. - 2009. - Частина 2, с. 557-564
8. Ястремська О.М. Моделювання оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств в умовах трансформації економіки // Проблеми науки. - 2005. - № 11 - с.20-27
9. Питель Н.Я. Проблеми формування інвестиційного клімату України / Питель Н.Я. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua /portal/Soc_Gum/Biznes /2010_3/2010/03/100315.pdf

УДК 656.13: 339.137.2

ВИЗНАЧЕННЯ ТА ОЦІНКА РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Главацький П.В.

Постановка проблеми. Одним із основних у комплексі завдань по управлінню конкурентоспроможністю підприємств є визначення досягнутого рівня конкурентоспроможності конкретним підприємством та порівняння його з конкурентами. Другим, не менш важливим завданням є організація роботи системи управління по досягненню оптимального рівня конкурентоспроможності суб'єкта господарської діяльності.